

Szerkesztői Iroda:
A KIADÓHIVATALBAN,
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.
Kiadó hivatal:
WOKAL JÁNOS KÖNYVKERESKEDÉSE
hová a hirdetések a előfizetések
bírmentesen küldendők.
Készítők nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.
ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK
Helyben lázhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre 4 frt.
Fél 2 " "
Negyed 1 " "
HIRDETMÉNYEK DIJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr

A megyei kórház.

(B—n.) 1875. évi október hó 11-ke a leg-
szébb őszi napok egyike volt. Derült kék ég mo-
solygott le azon ünnepélyes menetre, mely a megye-
házból kivonult, leteendő alapkövét a szenvedő em-
beriség számára tervezett hajléknak. — Régi vágy
valósulásának kezdetén állottunk, s midőn a négy
vallásfelekezet lelkeséi elrebegették az imát, keblünk-
ben megvoltunk győződve, hogy ez épület s ez intéz-
mény meg fog felelni feladatának. — 1843-ban
id. Zeyk Dániel buzgalma folytán lett a telek egy
része megszerezve, és 1848-ig már 15,000 ezüst
forintra nőtt az alap, mely az idők viharai között
elvesztett. Pogány György főispán s az őt támogató
jelkes közönség új alapot teremtett, melyből a
44,044 frtba került diszes épület felemeltetett, új
építési és felszentelési alap teremtetett. Dr. Bocz
József buzgó fáradozásai és gyűjtései az első fel-
szerelés költségeit fedezték s a kórház 1877. év-
ben megnyílt. Ideiglenesség jellegével, s a magán
kórház természetével birt, ez ifju intézet, melynek
elegendő alap hiányában anyagi tekintetben sok
nehézséggel kellett küzdenie. Rendes kórházi or-
vos nem volt, igazgatója, kezelő orvosa, gondnoka
mind a megyei személyzetből telt ki, csak ez utóbbi
részére 100 frt díj.

A betegek létszáma azonban folyton növe-
kedni kezdett. A 20. ágy elégtelen volt, lassan-
ként 10-el, 20-al kellett szaporítani, és még sem
volt képes befogadni a növekedő beteg létszámot.

Az anyagi terhek ezen arányban folyton nő-
tek, mivel az egy betegápolási nap után 50 kr-
ban megállapított gyógyköltséget főleg idegen illető-
ségük után sok nehézséggel, későn, avagy éppen
nem lehetett felhajtani. Ugyanis a kórház magán-
jellegű lévén, a gyógyköltségek nem az ugynevez-
ett betegápolási alaphoz fedeztetek, melyből a tör-
vény szerint azonnal ki kell fizetni a díjakat, ha-
nem vagy az ápolttól, rokonaitól, vagy pedig köz-

ségtől szedték fel, mi végre is sok időbe, irkálásba
került, és igen sokszor nem volt eredmény.

Ideje korán beláttuk a helyzet nehézségeit, és
intézkedés tételét, hogy mindazon feltételek, me-
lyek egy nyilvános kórházra vonatkozólag elő van-
nak írva, teljesítve legyenek. — Végre valahára
elkészültek a szabályok, számba vétetett a pénz-
alap és úgy találtatott, hogy ha a szükséges épít-
kezés megtétele, a még hiányzó felszerelés be-
szerezetetik, a kórház mégis kénytelen lesz a gyógy-
díjat 65 kr-ra emelni, annyira t. i., a mennyi a
legtöbb hórházban megvan állapítva, hogy a ren-
des betegápolási költségeket, a tisztviselői és ápoló
személyzeti fizetéseket fedezhesse.

Eddig mint említettük, egy megyei főváros
volt az igazgató, egy járás orvos vitte a kezelő
orvosi tisztelet, és egy megyei „tollívó“ kezelte a
a gondnoki teendőket. Most azonban az új megyei
rendezés folytán az egyik fővárosi állomás töröl-
tetett, a járási orvos szintén nem felelhet meg min-
dig teljesen feladatának — hivatásánál fogva —
többször kénytelen levén vidékre eltávozni kórházi
betegeitől, az u. n. gazdasági tendők pedig ugy
megszaporodtak, hogy e mellett egyéb teendőket
is teljesíteni kötelességszerű pontossággal nem le-
het. Állandó fizetéssel ellátott személyzet beállítása
tehát nélkülözhetlenné vált.

Nehéz feladat áll a megye közönsége előtt, az
anyagi erő csekélysége miatt, mivel ez intézet még
nem töltötte fel annyira az emberbarátok részvétét,
hogy alapítványokkal, adományokkal, vagy bármi
nemű segélyvel különösen gyámolították volna. A
létező tökélet sem veheti teljesen igénybe, mert
hiszen később is szükség lesz azok jövedelmére
építkezési, épületfenntartási czélokra, és a haszná-
lat folytán — természetesen — folyton gyengülő fel-
szerelési cikkek újra pótlása végett.

Nyilvánossá kell tételni a kórházat, kellő beren-
dezéssel. Fel kell emelni 65 kr-ra a gyógydíjat.
Pontosan lelkiismeretes szigorral kell ezen gyógy-

díjak beszedését eszközölni. — Tevékeny, buz-
gó, képzett és a kor színvolán álló orvosi sze-
mélyzetet kell beállítani, mely buzgalma és sikeres
gyógyításai folytán jó hírnevet szerezzen a megyei
kórháznak és bizalmat költsön a közönségben ez
intézmény iránt. A kórházi bizottság most ezen
teendők előkészítésén fáradoz a mlgos főispán ur
elnöklete alatt; óhajtuk és várjuk, hogy a me-
gyei közönség áldozatkész tagjai szintén támogatni
fogják a czél keresztülvitelében.

Nagy-Enyed város közönségének folyó évi november hó 26-án tartott közgyűlése.

Városunk képviselő testületének f. évi nov.
hó 26-án tartott rendkívül látogatott közgyűlése
tárgysorozatán nagy jelentőségű gazdasági intéz-
kedések állottak s láttattak el oly higgadt tárgya-
lás és közértelemű határozatokkal, melyekből öröm-
mel constatálhatjuk, hogy a képviselő testület min-
den egyes tagja komolyan hordja szívében a város
közjává. — A fontos gyűlés főbb mozzanatairól
kiemeljük a következőket.

Elnöklő polgármester a gyűlést a városunkban lefolyt
gazdasági vándorgyűlés és látlat anyagi és erkölcsi ered-
ményeire visszatekintéssel megnyitván, több megyei sza-
bályrendelet, és a város majorsági jövedelmei és a szesz
s pálinka haszonbérből megtakarított összegek kölcsön
adhatásáról a megye által jóváhagyott városi szabályren-
delet kihirdetése után részletesen tárgyalatott és megál-
lított a város majorsági jövedelmei és kiadásairól a
1884. évi költségvetési előirányzat 38,785 frt 32 kr be-
vétel, 38,655 frt 83 kr kiadás és 129 frt 49 kr pénztári
maradvánnyal. — A helybeli ev. ref. egyház eddig le-
gelőül használt tagja kibérlésére a mult gyűlésből tett
ajánlat el nem fogadását tudató egyháztanácsi határozat
felolvasása és tudásul vétele után előterjesztetett a város
mezőgazdasági birtokainak jövő kezelésére ifj. Gáspár Já-
nos gazdasági tanácsos által kidolgozott, a tanács és köz-
gazdasági bizottság által elfogadásra ajánlott tervjavaslat.
A közgyűlés által is ritka egyértelemmel elfogadott gaz-
dasági tervnek, melyben főelvként vonul keresztül a föl-

TÁRCZA.

Útközben.

I.
Dübörög a gőzös,
A levegőt furja...
Viszen már engemet
A nagy életutra.

Ki tudja, hogy ez ut
Hova vezet, merre:
Virányos mezőre?
Háborgó tengerre?..

De legyen az, vagy ez.
Mint tudja az ég is,
A hit és a remény
Velem lesznek mégis...

II.
Dübörög a gőzös...
Igazán-e?... Vajjon
Nem csupán szívemnek
Dobogását hallom?...

Aztán megfigyelem,
Meghallgatom szépen...
S valóban csalódtam,
De nem is egészen.

Annak dübörgése
Valóság, nem álom;
Ez pedig oly néma,
Hogy szinte csalódom.

Aztán elgondoltam:
Az oka mi lehet?...
— Szegény, szegény ifju!
Hiszen nincs is veled!...

III.
Dübörög a gőzös...
Olyan gyorsan szalad,
Mint a vágó, mikor őlt
Magára szárnyakat.

Még csak egy pillanat,
Egy kanyarulás még
S elhagyva végképen
A jól ismert tájék. —

S lelkem, visszaszállni
Mely oly nagyon óhajt,
A szellő szárnyain
Elküld egy-egy sóhajt —

De az a sohajtás
Nem tud szállni messze,
Mint a madár, a melynek
El van szárnya metszve...

Mint a kinek vállán
Sok gond, teher vagyón:
Abban is a bánat
Súlyos, nehéz nagyon...

IV.
Dübörög a gőzös...
Olyan dübörgése,
Mint sírgörönyőké —
Avagy talán mégse?...

Sőt a pillanatban
Úgy tűnik föl nekem,
Mintha most derülne
Az ég csak felettem;

Mintha e morajra
Az ég meg-megnyilna,
Hol az életkönyve
Előttem áll nyitva...

Melyből egy szép jövő
Boldog, áldott képe
Rajzolódik híven
Lelkem elejébe...

Es oly boldog vagyok,
Mert szívem ez álma
Ott is áll előttem
Valóságga válna.

De lassan eszmélek,
Főlécsudik lelkem...
S ónvád nehezül rám...
Hogy álmodni mertem...

(November 8.)

Balázs József.

Elmés büntetés.

Sacher Masoch után
— DR. BOROS GÁBOR. —

Akkor történt ez, midőn Franciaországban XV. La-
jos ült a trónon, s a szép és szellemes Pompadour ma-
quisnó kénye-kedve szerint fonta hálóját a jogar köré, a
czopf és szépségtapas, a bastille és aranycsinálás mű-
vészetének idejében.

A vén Páris egyik szűk utcájában, keskeny hom-
lokzatu kis palotában, melynek kapuja felett régi rongált
czimer ékeskedik, körötte kis parkkal, melynek fái ne-
vetségesen meg voltak nyírbálva, itt e palota vonzó bou-
doirjában ült egy szeretetreméltó ifju, alig husz éves leány,
inkább pikans, mint szép, inkább keces, mint szabályos
vonásu, egy valódi francia hölgy: Marneville Adrienne
kisasszony. — Zongora előtt ült s Lully egyik sonatáját
játszta, mialatt lábainál himzett vánkoston egy fiatal férfi
ült, ki térdeire papirost terjesztett szét, melyre időnként
valamit irt s ilyenkor pajzánul fölkaezagott.

E férfi nem volt sem szép, sem előkelő, de feje a
szellemnek és tehetségnek azt a jelét mutatta, melyet az
idő tájt Európában becsültek legalább is annyira, mint
a nemeslevelet, aranyot s a vagyont. Desforges költő volt

ez, kire bizonyos veszedelmes dolgot bizott az a pajkos
szépség ott a zongora mellett, olyat, mely a szolgálatra
kész imádót könnyen a bastillebe juttathatja. E megbi-
zás sem kövesebb, sem több nem volt, mint egy satira
a mindonható hölgyre, kinek lábainál feküdt egész Fran-
ciaország, kinek kis keze egy világrész történetére birt
hefolyással.

— Készen vagyok Adrienne! — kiálta föl egyszerűen
az ifju költő, fölugorva s körülzánczolva a szobában, azu-
tán oly állást vett föl, mely a Théâtre français-re emlé-
ketetett, s fölolvasta költeményét. Adrienne félbehagyá
játékát s fokozódó érdekeltséggel leste a szépen csengő,
de mérges verseket. „Nagyon jó! charmant“ kiáltott föl
időnként, végre fölugrott székéről s élénk tapssal adott
kifejezést tetszésének.

— Kegyed tehát meg van elégedve? — kérdé Des-
forges tulboldogan.

— Mai naptól fogva lovagommá s udvari költőmmé
nevezem ki őnt, — szölt Marneville kisasszony vidorán,
szenvedélyesen.

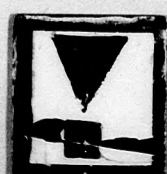
— Elfogadtatik, — viszonzá Desforges.

— E versek tehát enyimek? — kérdé a lány.

— Igen, de engedje meg kegyed, hogy lemásolhas-
sam, — kéré Desforges. Mialatt a kis satirát gyorsan le-
másolta, elmondá neki Adrienne, hogy mennyire gyűlöli
Pompadour marquisnót, Franciaország eme gyalázatát s
hogy nagy öröme szolgál, midőn az ifju költő meg-
igérte, hogy ezeket a gonosz verseket többszörösitve, be-
tölti velök a kávéházakat s a Bureaux d' esprit-t.

Egy kezesók még, aztán elsiettet az ifju, hogy tel-
jesítse ígértét, — a lány pedig folytatta tovább a sona-
tát, mintha mi se történt volna, ő Franciaország s a
roccovilág igazi, könnyü véru gyermeke.

Alig hangzott el a végső cadenza, belépett Marne-
ville asszony, egy még mindig csinos és előkelő divat-
hölgy s leányához lépett.

dek állandó termőképességének biztosítása, főbb tételei kivonatosan a következők:

a) A Horváth Ferencz-féle vágherzsi és Gerepen alatti tag s a kettőt összekapcsoló, jelenleg polgári nyilaknak kiosztott Gerepen és Herzsa alatti, valamint a végherzsi kaszálónál használt eddigi városi földekből alakult 130 holdas tag, mely szántó, kaszáló és esetleg legelő miveltési ágakat a leghatékonyabb arányban foglal magában s egy egyszerű gazdaság berendezésének minden feltételeivel bir, egy gazdasági testté alakították s 8 évi időre, ez idő alatt teljes trágyázási kötelezettség s rendszeres vetésforgó meghatározása mellett bérbe adatik.

b) Az Apahida előtti tagnak az ev. ref. egyháznak jövőre rendszeres miveltés alá veendő tagja s az apahidi határ benyulása közt a Marosig terjedő hosszú keskeny ágából, mely legelőnek fekvése s gyenge fűszalma miatt többé nem használható, legelő a Maros mellett rétnak maradó gyepek részen kívül kiosztatik a Herzsa és Gerepen alól, valamint a gyümölcsészeti egyelet részére átbocsátott városzeg-utezavégi földből áthelyezendő 42 polgári földnyíl; a többi rész, néhány fekvése miatt legelőre nem használható földdarab kivételével a Holtmaros vasuton tuli részével s az ahhoz csatlakozó berekkel fogja képezni 210 holdat meghaladó terjedelemben az új legelőt, mely fele részben arnyas fás legelő az eddigi 3/4 részben soha be nem gyepesedett volt szántókból állott területtel szemben legalább másfél annyi értékű lesz, s egyszerű beosztással ugy a városi bival és tehén-, mint a sertéscsordát pár év alatt igen jól el fogja látni.

c) Az Apahida előtti tagból a legelőbe be nem osztható néhány szeglet, a horgosi föld s a magyaruteza végéni kis tagból 7 darab 4—7 holdas kis bérlet alakították, 6 évi időtartamra teljes trágyázási kötelezettség mellett kiadva.

d) Az Apahida előtti s a Holtmaros körül fekvő rétdarabok, melyek a Holtmaros vasuton inneni eltövesesedett része rendre irtásával lassanként gyarapítandók, 3 évi időtartamra adatnak ki rétszántás és takarítás feltétele mellett.

e) Az apahidai határon, tul a Maroson fekvő szántók és kaszálók, tekintettel apró darabokban s szétszórt fekvésükre s időnként a Maroson innen kieserülhetősök esetére, az ottani szűk földviszonyok közt igen jól sikerülő feles gazdasággal kezelendők, — az onnan nyerendő széna és szalmakészlet a városi tenyészállatok téli takarmányozására fordítatván.

f) Miután a közös csorda elkerülhetlen fentartása miatt a városnak tenyészállatok kell tartani, azok elhelyezése, téli tartása, az apahidai termények összegyűjtése s a város építési s egyéb anyagszereinek egy helyt rakározhatása végett a Horváth-féle tótutczai teljes gazdasági berendezéssel bíró udvartelek városgazdái udvarra alakították. — Ezen gazdasági tervek a jövő évben keresztülvitelére a szükséges intézkedések mielőbb megteendők.

Ezen gazdasági terv elfogadása által a város mezőgazdasági birtokának évi jövedelme az eddigivel szemben 7—800, illetőleg a Horváth-féle birtok hozzávételével 2000 frttal biztosan fog emelkedni, s megoldást nyert a Holt-

maros miveltési ágának az egyik mult gyűlésen oly nagy vitát keltett kérdése is.

A tanács előre kikérvén a folyó téli polgári illeték fa s a város szükségletére kellő épület- és tűzifa vágásra, a m. közigazgatási bizottság engedélyét, a polgári illeték favágása a munka alatt levő gazdasági tüzemtervben a sarjerdőre megállított egy évi vágásterületnek megfelelő mennyiségben a Szabad-erdőn fog történni. A vágásterület kijelölése s a failetek jogosultak névjegyzékének megállítására bizottságokat küldött ki a gyűlés s favágatási ellenőrlő szavazattöbbséggel megválasztotta Sándor Károly városi képviselőt. — Előterjesztett és elfogadott a városi legtöbb adót fizető képviselők névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság jelentése, melynek alapján az 1884. évre virilis képviselőnek kijelentettek:

Czirner J. József 517 frt (kétseresen számitva), Korbuly Bálint 414 frt (k. sz.), Medgyes Bálint 403 frt (k. sz.), dr. Boecz József 378 frt (k. sz.), Zeyk Károly 355 frt (k. sz.), Ambrus Sámuel 339 frt (k. sz.), Mangesus Frigyes 323 frt, Kerekes Mihály 270 frt (k. sz.), ifj. Winkler János 235 frt (k. sz.), id. Winkler János 202 frt, Garda József 201 frt (k. sz.), Tatár Sándor 191 frt (k. sz.) ifj. Veress Miklós 188 frt, Feiler Farkas 183 frt, Müller M. 180 frt (k. sz.), dr. Magyar Károly 178 frt (k. sz.), O. Weress Gábor 176 frt (k. sz.), Gráf János 161 frt, Lázár Károly 158 frt (k. sz.), Binder Ágoston 158 frt (k. sz.), Folyovich Sándor 152 frt, Herepei Károly 151 frt (k. sz.), id. Gáspár János 147 frt (k. sz.), Bisztricsányi Lajos 139 frt, Lázár Adolf 136 frt (k. sz.) Sebessi Ádám 135 frt, Ungerpek Miklós 131 frt (k. sz.), Csató János 129 frt (k. sz.) évi adó után.

Dr. Kovács Ödön és Bisztricsányi Lajosnak indokolt kérelmük alapján a városi kebeles polgárok sorába egyhangulag fölvevetele s néhány kevésbé közérdekű elnöki előterjesztés után a mindvégig nagy érdeklődés közt folyó közgyűlés véget ért.

Alsó-Fehérmegye állattenyésztésének jelenlegi állapota.

— RÁKOSY BÁLINT-tól. —

(Vége.)

Jól tudom, hogy fajtánk javítására szükséges feladatok a jelenlegi nyomasztó viszonyok között, midőn minden névvel nevezhető teher a gazda vállaira nehezült, súlyos feladat, de midőn gazdasága legfőbb motorjának biztosításáról van szó, hiszem, hogy magos kormányunk határozott támogatása mellett, ha gazda közönségünk a helyes tenyész irányt megállapítva szövetkezik az erős a gyöngét támogatván, szívós kitartás mellett az áldozatot és fáradságos munkát teljes siker koronázzandja; s fog birni olyan körte, mely igabelli kitaró képességét és tartósságát tekintve világhírű.

Meg kell még emlékeznem hazabeli fajtánk kereskedelmi fontosságáról. — Fajtánk középsúlyja, kinőtt idős állatot érve — 3—3½ m. mázsa, de nemcsak súlyja, hanem emzemes volta miatt is minden más fajta felett kitünő és kedvelt; s szilárd de gombának mégsem nevezhető csont szerkezetét is tekintve, teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a hizlaláshoz szükséges tüke és gondozás a hizlalónak bő kamatot nyújtson. Ezen kívül még egygyet felemelték nélkül nem hagyhatok, hogy fajtánk s nevezetesen teheneink húsa finomabb izomcsontjainál fogva minden létező fajtánál, a legizletesebb, annyira, hogy utóbbi

időben a Durhám szarvasmarhával is a versenyt dicősegesen állotta ki, s így ennek húsa áránál pár %-kal mindig magosabb. — A felhozott közgazdasági tekintetből szintén fontos előnyül fogva, most, midőn helyes közlekedési politikánk azt eredményezte az osztrák tartományok fővárossáival, mint legfőbb hús piacunkkal egyenes összeköttetésben vagyunk: időszerű volna ha gazda közönségünk a szarvasmarha hizlalással legalább annyira foglalkoznék, hogy kitelepített szarvasmarhát ne rüdegen, hanem kihizlalva vinné piacra. Midőn a fentebbi nézetemnek óhajtottam kifejezést adni, távolról sem volt ezélem a nagy birtokos urakat figyelmeztetni. Ezélem kis birtokos barátaimban az érdeklődést emelni, s felhívni őket, hogy ezen előnyös körülményt kiaknázzandók, a létesítendő vidéki gazda körök szerint egyesült erővel szervezkedjenek, hogy így ez által a hizlalásból származó nyereséget magoknak biztosíthassák. Elfér ez nálunk mindég nevezetesen pedig napjainkban éppen helye volna.

S ezzel értekezésem bevégezem, kérem nagybecsű türelmükért, melyet talán kellenél is hosszabb időre voltam bátor igénybe venni, kegyeskedjenek köszönetemet fogadni.

Gyula-Fehérvár város képviselő-tesületének f. hó 26-án tartott ülése.

A városi képviselő tesület Novák Ferencz polgármester elnöke alatt fontos gyűlést tartott ma, melynek legérdekesebb tárgya az 1884. évi költségvetés volt. Kevés változtatással el lett fogadva az egész előterjesztés, s ezzel együtt a tisztviselői segéd és kezelő személyzet fizetés felemelése is, mely összesen 963 frtot tesz.

A megállapítás szerint tett az összes bevétel 25653 frt 72 kr, kiadás 28310 frt 14 kr. A két tételt összehasonlítva lett volna a fedezetlen kiadás 2656 frt 42 kr, melynek fedezésére 38000 frt egyenes adó után számítandó 6 % községi adópótlék szavaztatott meg, ezen község pótlék jövedelme teszen 2280 frt összeget, mely a fentti kiadási többletet egészen ugyan nem látszik fedezni, midőn azon által fedezetet nyújt azon körülmény, hogy a felemelt fizetés csak az 1884. évi tisztii szervezés után lesz folyóvá téve, s így annak majdnem fele a közpénztárban marad vissza.

Ezek után elfogadott és megállapított a szegény alap, a betegápolási alap, az iskola alap, a korház alap, a sétatéri alap, az országot kövezési alap, új rovatul a temető alap, s végre a m.-portusi temető bekerítési alap költségvetése.

Előterjesztett a tanács részéről a gazdasági bizottság véleménye kíséretében a helybeli kereskedelmi egyelet ajánlata és kérése, miszerint a városi közönség által hatósági ellenőrzéssel egy ipariskola állíttassék fel, maga az egyelet felajánlván a közönség rendelkezésére s az ipariskola czéljaira pénzkészletét és künlévő követeléseit. Az egyelet ajánlata készséggel és elismeréssel fogadtatván, az ipariskola felállítás kimondatott s az előmunkálatokkal a tanács, valamint az ipariskolai bizottság megbízott. Az ipariskola fenntartására a közpénztárból évenkénti 300 frt összeg folyóvá tétele szavaztatott meg, A fenntartáshoz hozzájáruland még, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamará-

— Gyermekem, — szolt — rendkívüli meglepetést hozok számodra.

— Ah! te megvetted nekem a smaragd-ékszert ugy-e mama, azt, a melyikért ujlag kértelek? — vágott közbe az örömtől sugárzó leány.

— Nem, Adrienne, annál is több a mit én hozok, Maurepas marquis megkérte kezdet.

— Maurepas? szép férfi, — szolt Adrienne mindinkább elpirulva.

— Ifju lovag a legjobb nemes családból, és igen gazdag, — tevő hozzá a mama.

— Nekem tehát nőül kell mennem hozzá? — kérdő gyermeketeg a leány.

— Minden bizonnyal. Mi nem vagyunk gazdagok s te nem lennél esélyes, ha nem ragadnád meg két kézzel a kedvező alkalmat . . .

— És Desforges?

— Játsszótársad, a költő?

— Ó szeret engem, — jegyző meg félénken Adrienne.

— Nagyon természetes.

— És én . . . én is szeretem őt, — sohajtott a leány.

— Nagyon is érthetetlen, — haragvók Marneville asszony, — nagyon is ideje tehát, hogy férjhez menj.

— Igen valóban . . .

— Maurepas marquisné kell lenned, — erősíté az anya — négylovas fogaton járnod, csillognod az udvarnál, néger szolgáktól körülvéve, hasonlóan egy ázsiai fejedelemnéhez.

— Az mind szép —

— Igent mondhatok tñát a marquisnak?

— Neki van négere, a marquis . . . láttam őket! — mormogta Adrienne, kinek szive éppen oly ledér volt, mint azé a hölgyé, ki Franciaország jogarával játszott.

— Belőgegyezel tehát? — kérdé az anya.

— Igen, mama, de mit szolt majd hozzá Desforges, a szegény Desforges?

— Az anya mosolyogva kezén fogta leányát s a salonba vezeté, hol a marquis a hölgyekre várakozott.

Mikor a szegény Desforges néhány órával később örömrepsve a satira által elért gyújtó hatás fölötti visszatért, Marneville asszony fagyaszító fejbőlintással, Adrienne lesütött szemekkel, a szép lovag pedig, ki szeliden tartá a leány kezét, kérdő szemekkel, kihívó pillantással fogadta.

— Nagy újságot kell közölnünk önnel, — kezdé a ház asszonya, — Adrienne el van jegyezve Maurepas marquis urral.

— Sok szerencsét, — hebegte Desforges; új borult szemekre, meghajtá magát s kifordult a szobából.

— Különös magaviselet — mormogta a marquis.

— Istenem, mit lehet várni egy költőtől? — mosolygott a mama.

*

Midőn Marneville kisasszony a következő napon öreg dajkája kíséretében eltávozott a Notre-Dame templomból, ott állt Desforges s hideg udvariassággal üdvözölte őt.

— Mit vétettem én, kisasszony, — kezdé az ifju — hogy kegyed engem ugyanegy napon az emberek legboldogabbjává, s egyszersmind a legnagyobb boldogabbjává tón? Ó, kegyed aligha kevésbbé szivtelen s kegyetlen, mint Pompadour marquisné, kit kegyed annyira gyűlöl.

— Nem tartozom önnek számadással, — válaszolt kevélyen Adrienne.

— De hiszen kegyed azt mondá nekem, hogy szeret? — kezdé ismét a szerencsétlen költő.

— Azt képzeltem magamról egy pillanatig igen, — szolt a kisasszony vállat vonva, — ön volt, igen ön az egyedüli férfi, kit ismertem; meg van-e elégedve?

— És most? — tört ki izgatottan Desforges.

— Most a marquist szeretem, jegyesemet, — mondá Adrienne — ki mégis csak egészen más fajta imádó, mint ön szegény Desforgesom. Adieu!

Ezzel elvált. Az pedig rohant keresztül az utcákon, dühöngve mint egy örvongó, sirt, kiáltott s azzal végezte, hogy belépett egy kardgyártóhoz és vásárolt egy kardot; élethalálra akart megküzdeni a marquisval. Még ugyanazon este bevérta őt egy átjáró ívezete alatt, mely a Marneville palotával szemben levő házba vezetett. Mikor a marquis kilépett fehér köpenyében burkolózva s még egyszer fölpillantott a kivilágított ablakokra, oda állt elébe Desforges.

— Ön elakarja rabolni tőlem Marneville kisasszonyt uram — kezdé hebegő hangon, — tudja meg, hogy én szeretem őt s csak testemen át vezetheti oltárhoz. Huzza ki kardját.

— Ön megörült! — nevetett a marquis.

— Önnek vivnia kell velem! — kiáltott a költő.

— Vivni . . . önnel? — viszonzá Maurepas, — akkor bolond volnék!

— Nyomorult gyáva! — folytató tovább Desforges — te nem vagy méltó szabályszerű küzdelemre . . . vadd ezt!

S a kétségbeesés erejével rohant versenytársára, beburkolta köpenyébe ugy, hogy karjait nem használhatta, s addig ütötte a marquist kardja lapjával, míg végre az utcán láma keletkezett. Marneville kisasszony megjelent az ablaknál, honnan láthatta, mily gyöngédtelem módon bannak drága jegyesével. Legott segítségért kiáltott s boszt esküdött a költőre, ki a marquist bántotta.

Desforges végre abba hagyta a mulatságot s elszaladt, míg a marquis visszatért a palotába, hogy elrendetlenített öltözékét rendbe hozza.

(Folyt. köv.)

101 várható 200—300 frtnyi segély, továbbá a felosztott várbeli német közönség által letéteményezendő tőke felesleg kamatai, s végre a beirattási díjak.

Előterjesztett tanács részéről a jogügyi bizottság véleménye kíséretében Körner Katalin lemondása a városi világitási bérletről, mivel a petroleumra kiszabott adóval annak ára felemelkedvén a képviselő testületnek egy korábbi határozatával a remunerálás megtagadott. Ezzel kapcsolatban előterjesztett Sombori Sándor ajánlata a világitásnak f. évi december 1-től 1884. év végéig 73 frt 60 kr bértöbblet mellett való kezelése iránt.

Körner Katalin lemondása s ezzel szemben Sombori Sándor ajánlata elfogadott, s egyúttal a lámpák kijavítása és felszerelésére 100 frt összeg szavaztatott meg.

Előadott a közigazgatás és a gazdasági bizottság véleménye kíséretében a tanács előterjesztése a szervezeti szabályzat módosítása és javítása iránt, s ezzel kapcsolatban a tisztviselők és a segéd személyzet fizetésének felemelése iránt. Minthogy az idő előhaladt a költségvetés e tárgy kiadási tételével együttesen tárgyalatott.

A szervezeti javaslat többi részének tárgyalása a következő közgyűlésre halasztott, s ennek rövid időre utabban leendő egybehívásával a polgármester megbízott.

(Gy. K.)

Fennebbi tudósításhoz még következő részletekkel értesített vettük:

(C) Leghívebb tükre egy város, vagy község. sőt az állam közigazgatási állapotjának is az évenként megállapítás tárgyát képező költségvetési előirányzat. A tiszta és hiánytalan költségvetési előirányzat, mint a tiszta kristály tükör, megismerteti velünk az illető község, város vagy államnak vagyoni viszonyait, egymint hivatalos közegeinek képességét és munkásságát is. Egy homályos tükör csakis torzított alakot ábrázolhat előttünk s így egy alapítvány és hiányos költségvetési előirányzat is az illető hatóságot és annak községét vagy városát is tehetetlenségében és képtelenségében tünteti elő. — Nálunk, városunkban, a mostani polgármesterünk megválasztása alkalmával az hangozott mindenfelől, hogy: hajnalodik. Lelkiismeretes és erőyes tevékenysége közepette mindenki hangoztatta, hogy: láthatárunk tisztul. Mostan, az 1884. évről előterjesztett és letárgyalt városi költségvetési előirányzat után mondjuk és mondhatjuk, hogy tiszta tükörünk van, melyben felismerjük anyagi viszonyainknak valódi állapotát és látjuk, hogy derék vezetés mellett, revindikált becsület mellett városi közigazgatási hatóságunk tevékenység és képesség által tekintélyét és tiszteletét rendre s gyorsan rehabilitálja. Birtunk eddig bevétel feleslegtel tündető költségvetéseket, melyek mellett még a szolgák fizetési sem voltak a pénztárból kifizethetők. — S birtunk oly költségvetésekkel is, melyek több ezerekre rugó [tiszta] deficitet mutattak. — A tanácssterem ronda butoraival együtt eltűntek az ilyenmü torztükrök is, és folyó év és hó 26-án megállapítottunk városunk részére egy olyan költségvetési előirányzatot, mely szerint — habár az 1883. évi költségvetésbe fel nem vett 2481 frt 45 krnyi adó és illeték tartozás kiegyenlített, habár a tisztviselők fizetésének dívatba jött ki nem adása egyszer sem állott elő, habár tisztí fizetések felemelése címén jövő évre a kiadás 963 frttal gyarapodott s ezen kívül 300 frtnyi kórház és 70 frtnyi temető-alap lett megállapítva, 300 frt egy felállítandó ipariskolának, 300 frt befásításra és 500 frt a kisdudóváda javára határozott meg. — és végül az adó és egyenérték kiadási tétel valódi összegében kitéve, azaz 1883. évihez képest 910 frttal nagyobbra van felszámítva, mindezek dacára az évi 25.653 forint 72 kr határozott és tiszta bevétellel szemben a határozott és tiszta kiadás a jövő évi költségvetés szerint 28.310 frt 14 krt teszen, illetőleg a 2656 frt 42 kr keveslet fedezésére nem mint eddig 10%, hanem csakis 6%-nyi községi rovatat igényeltek.

Ez hajnalodás, mit derék polgármesterünk odadát teljes tevékenységének és lelkiismeretes eljárásának, nem kevésbé pedig annak is köszönhetni, hogy működését támogatta a közliszlet és közbeület. — Vajha megyénkbeli minden város és község kivétel nélkül ily közigazgatási főnökkel büszkélkedhetne!

A ronesoló toroklob.

(Diphtheritis.)

Az emberi nemet érő számtalan csapások között kevés van, mely gyszoros következményeiben a járványos betegségekkel versenyeznek, avagy kiben ne rendülne meg a lélek, midőn a Cholera, himlő, vörheny, ronesoló toroklob stb. pusztításaira gondol.

Hányan vannak, kiknek kedvesik elhunytát járvány betegségek okozták; hányan vannak kik közül egyik kedves nejét, ez testvérét, amaz gyermekét vesztette el ily módon.

A menyinyire a történeti hagyományok terjednek, mindenütt találhatni emlitést pusztító járványokról, úgy a Mózes könyveiben, mint a rómaiak, egyiptomiak történetében, a mohamedánok „koránjában“ stb.

Némelyek összeköttetésbe hozták a járvány betegségeket, az üstökös csillagok megjelenésével, földrendésel stb.

A fertőző betegségek terjedését illetőleg, az orvosi tudomány felosztja azokat két részre, úgy mint: Contagiosus és miasmaticus betegségekre. Contagiosus betegségek azok, melyek a kóroanyagot egyik beteg testből egy más testbe származtatják s azon testet ugyanazon kóroanyaggal fertőztetik, ilyen betegségek például a ronesoló toroklob, hólyagos himlő s mások. Miasmaticus betegségek azok, melyek a kóroanyagot nem egy más beteg testből, hanem egy más külső közegből kapják, ilyen betegség a többek között a váltóláz (hideglelés.)

Napjainkban a ronesoló toroklob az, mely leggyakrabban szedi áldozatait, s mely leginkább az apró nemzedéket pusztítja. Ezért vagyok bátor ezen igénytelen soraim által ezen borzasztó kórt ismertetni, remélve, hogy a közegészségügynek az által némileg hasznára lesznek.

Ezen betegséget, ugylátszik, már a régiek ösmerték, a mennyiben egy római író a munkájában emlitett „ulcus syriacus“ alatt, valószínűleg a mostani ronesoló toroklobot értette.

Az újabb orvosi tudomány kiderítette, hogy valamint a többi fertőző betegségnek, úgy a ronesoló toroklobnak is bizonyos apró élőlények, mik csak goresóval láthatók, okozói és terjesztői, mik bacteriumok microcoeusok, ribriok stb. név alatt szerepelnek s mik az emberi testbe vévén magokat különböző betegségek okai lehetnek.

A ronesoló toroklob is egyike lévén ezen fertőző betegségeknek vagy az is mind a többi, fertőzés útján terjed s így ezen betegségben szenvedőnek ruhája váladéka, stb. mindmegannyi ragály vívők.

A ronesoló toroklob szörványosan, de leginkább járványosan szokott föllépni s a mely községben mutatkozik, ott rendszeren különösen a fiatal nemzedéket — ha kellő erélyt nem fejtenek ki ellene — nagyon megtizedeli.

Legnagyobb hajlammal bírnak ezen borzasztó betegség iránt az egy éven felüli gyermekek, de nincs kizárva a lehetőség, hogy azon alóliak vagy még a felnőttek is megne kapják azt.

A ronesoló toroklobnál a loppangó idők többnyire három napig tart, mely után a betegség egy rázó hidegkel vagyis csak hő emelkedéssel kezdetét veszi, némelykor pedig a betegséget egy kis rosszul lét előzi meg kevés nyelési nehézséggel. A torok tokhártáján különösen a mandulákon rendkívül kiesiny fehérpontok mutatkoznak, melyek erőyes gyógykezelésre néha elmúlnak, némelykor pedig tovább fejlődnek s a tulajdonképpen ronesoló toroklob kufurásai lesznek, mialatt a láz miután a kóroanyag a vérbe is fölvétetett fokozódik.

Az első lobot adási helyen t. i. hol a kóroanyag legelőbb rakódott le, láthatni egy sötét piros színt és gyenge duzzadást, fél vagy egy nap múlva fátyolhoz hasonló homályosodást, vagy az emlitett sötétpiros hely közepén pontozott lerakodást fehér sárgás színnel láthatni.

Később megvastagodnak, megnőnek s megszaparnak ezen lerakodások s ha eltávolítottak vagy leválnak, újból képződnek.

A leggyakoribb helye a ronesoló toroklobnak mint neve is mutatja a torok s különösen a mondolák azok, hol legörömestebb megfészkel magát.

A kór további folyamában a láz emelkedik mi nagy lankadsággal, általános rosszulléttel s tagfájdalommal jár (néha a láz mérsékelte.) A nyelés fájdalmat, mely fájdalom kemény tápszerek nyelésénél fokozódik s oly érzést kelt fel, mintha a falat a nyelésében (bársin) megakadt volna. A száj és orr üreg közti nyílás elzárása a lobos hűdésök miatt tökéletlen, miért is a beszéd orrhangu s nyelésnél a bévett tápszer és ital az orron jön vissza. A pofa felfúvása nem sikerül mivel a levegő az orron illan el.

Ritka kimenetele a ronesoló toroklobnak, midőn az csak a torokra szorítkozik s a hártás lerakodások leválnak mások nem képződnek, mikor rendszeren gyógyulás áll be.

Rosz kimeneteltől tarthatni, midőn a levált hárták újból képződnek, tovább terjednek a szájüregbe, az orrba a könyvesatornába és különös veszélylyel van összekötve a kór folyamat tovább terjedése a légesőbe. Az orr üreg megtámadása orrvérzést és genyes kifolyást idézhet elő.

Emlitésre méltó, hogy a ronesoló toroklob önállólag, de nagyon gyakran más betegséggel is mutat például a vörhenyyel (scarlat) együtt szokott föllépni.

A halál rendszeren a betegnek nagy lhalványosodása mellett, hűdési tünetek közt áll be.

Ezen betegség elkerülése czéljából szükséges, hogy mind azon hatányok, melyek ezen betegség előállhatását eszközlik elhárítsanak. Sehol sem boshulja meg magát jobban a szülői könyelműség mint éppen ezen betegségnél midőn a gyermekek oly helyekre bocsátatnak, hol azok a fertőzésnek ki vannak téve. Távoll kell tartani a gyermekeket mindazon helyektől, hol csak gyanyu is merülhet föl, hogy ily szerű betegség létezik, s a felnőttek

is nagyon okosan teszik, ha ily helyekre csak a legnagyobb szükség esetében közelednek.

Elengedhetetlen föltétel minden háznál a czélszerű szellőztetés czélszerű táplálkozás, különösen ronesoló toroklob járvány idejében szükséges mennél frissebb tápszerrel táplálkozni s mennél frissebb vizet inni, mi a bacteriumok megtámadásának kitéve nem volt.

A mely háznál pedig a ronesoló toroklob kitört, ott az illetőt azonnal el kell a család többi tagjaitól — a mennyiben lehet-különíteni, mert már említve volt, hogy ruha, váladék stb. mind megannyi ragály vívők s így a ház többi tagjai a ragályozás legnagyobb veszélyeinek vannak kitéve.

Nem hagyhatni emlités nélkül azt sem, hogy mily megbocsáthatatlan eljárás az, hogy sokan, mielőtt az orvost ily beteghez elhíjják, a szegény beteget a kontár gyógyítás minden stadiumán keresztül vezetik s orvoshoz csak akkor folyamodnak, ha az emlitett eljárás czélhoz nem vezetett. Pedig a tapasztalat bizonyítja s huzamos orvosi működésem alatt magam is láttam, hogy sok esetben az orvosi kezelés ideje koráni igénybe vételét kellő siker koronázta.

Tanítóknak nem lehet eléggé lelkökre kötni, hogy az iskolából néha elmaradt növendékek után tudakozódva fűrkészék ki, hogy az illetőnek az iskolából elmaradását nem valami toroklob okozta s ha igen, azon háztól az iskolába senkit ne bocsássanak addig, míg ragály mentességét be nem bizonyítja.

A szülőket pedig gyermekeiknél bármi csekély nek mutató toroklob vagy nyelési nehézség azonnali orvosi segítség igénybe vételére ösztönözze, s annak t. i. az orvosnak utasítását illetőleg úgy a gyógykezelés mind pedig a fertőzetenítésre nézve a leglelküimeretesebb pontossággal végrehajtásra. Az orvos megérkezéig czélszerűbbet nem ajánlhatni mint azt, hogy a beteget s mennyire lehet, el kell különíteni s vele méz vízzel (Aqua calcis) mit minden gyógyszerárban kaphatni, torkát gargalizálni nem tudna, czélszerű egy az emlitett mézvízbe mártott kis ecsettel a torkát naponta többször kicsetelni, minden más kezelés orvosi utasítás nélkül kerülendő.

Lukácsffy Victor,
járásorvos.

Közgyűlési meghívó.

Szám 10,562.—883. Alsó-Fehérmegye alispánjától.

Az 1870. 42. t. cz. 28. §. értelmében a választás alá esett bizottsági taghelyek betöltetvén, főispán uró mlga az id. t. cz. 39. §. értelmében belügyminiszter ő nmlgának idei 58000. sz. a rendelete alapján kelt intézkedése folytán f. évi december hó 5-én d. e. 10 órákor rendkívüli — alakuló közgyűlés fog tartatni; melynek tárgyai: 1. A megyei igazoló választmány jelenléte a f. nov. hó 14-én megejtett m. bizottsági tagválasztásokról. — 2. Belügyminiszteri leirat a tisztújításra vonatkozó intézkedésekre nézve. — 3. Belügyminiszteri leirat az 1884. évi költségvetés jóváhagyása iránt. — 4. Belügyminiszteri intézkedés a központi választmány tagjainak megválasztása végett. — 5. Az állandó választmány 60 tagjának megválasztása. — 6. A bíráló választmányba 5 tag, és igazoló választmányba 6 tag választása. — 7. Az egészségügyi bizottságba 14 tag választása. — 8. A m. statisztikai bizottság megalakítása. — 9. Miriszló község és a m. államvasut közötti vásár egyezmény. — 10. Felgyógy község képviselői határozata a 3 havi koresmajog haszonbérbe adása iránt. — 11. Közlekedési miniszteri rendelet a m. bogáthi malomgát ügyének vegyes bizottságilag leendő rendezése iránt.

Nagy-Enyeden, 1884. évi november hó 23-én.

Csató János,
alispán.

VEGYES HIREK.

— Az állandó választmány folyó hó 4-én gyűlést tart.

— Alsófehérmegyei gazdasági egyesület választmánya az 1885-iki budapesti országos kiállítás, „mezőgazdasági osztály“ érdekében megyénkben alakítandó, gazdasági helyi bizottság megalakítása s egyéb folyó ügyek elintézése végett folyó évi december hó 5-én délután 3 órákor, esetleg másnap 6-án délelőtt 10 órákor Nagy-Enyeden a megyeháznál ülést tart, melyen való pontos megjelenésre fölkérem. — Nagy-Enyede 1883. évi november hó 23-án. Zeyk Károly

— A központi választmány nov. hó 30-án a megyei bizottsági tagválasztásokat, a borbándi kerület kivételével, igazolta, ez utóbbit megsemmisítette.

— A tisztújítási mozgalmak megyénkben nagyon esendesen folynak. Általában ugylátszik, hogy a megye jelenlegi tisztviselői közül azok, kik ugy hivatali, mint közéleti kötelességeiket lelkiismeretes pontossággal teljesítették, az új szervezés szerint megállapított hivatalokban megtartatnak. — Így halljuk, hogy Csató János alispán, Török Bertalan főjegyző, Tóth Ferenc, Málnási Károly, Presia jegyzők, Miksa Miklós pénztárnok,

Ludvigh János számvevő, Müller Mihály tisztviselő ügyész-továbbá Sáska és Veress ülnökök, — Damó Vilmos verespataki, Köblös M. m.-igényi, Teleky J. alvinczi j. szolgabírák kevés változással hivatalukban megmaradnak. Első aljegyzőnek ifj. Gáspár János és Vajna Károly (utóbbi az árvaszékhöz is), — a nagyenyedi j. szolgabíróra Szász József jelenlegi első aljegyző, a m.-ujvári szbirói állomásra Imecs Domokos és id. Benkő Elek, a balászfalvi és kisenyedi szolgabírói állomásokra: Török Antal, Molnár Samu, Rácz Farkas és Konez Albert pályáznak. — míg az árvaszéki elnöki állomásra Tóth Miklós szbirónak van a legtöbb kilátása. A segéd-szolgabírók közül: Boér Béla, Chirilla István, Fritsch Vilmos, Rácz F., Konez Albert, Papp László fognak biztos állomást nyerni, míg a főorvosi állomást dr. Magyar Károly nyerné el. A jelenlegi járási és állatorvosok szintén megmaradnak. — Egy új állatorvosi állomásra pályázat nyitattik; székhelye Gyula-Fehérvár.

— **Deák Lajos** maros-tordamegyei első aljegyző ugyanezen megye kir. tanfelügyelővé nevezetett ki; hivatali esküjét november hó 21-én tette le.

— **Pisztoly-párbaj** volt novem. 27-én Maros-Szt.-Királyon br. Splényi Ödön és dr. Cseh Károly között. A párbajra a „Székely Nemzetben” és „Erdélyi Értésítő”-ben közlekedő lefolyt polemia szolgáltatott okot. Br. Splényi Ödön a Cseh Károly cikkét személyére nézve sérelmesnek találván, lovagias elégtételre szólította fel dr. Cseh Károlyt. A párbaj báró Bánffy Jenő m.-szentkirályi birtokán délelőtt 9 órakor folyt le. Splényi segédei voltak: Dessewffy Kálmán és Dessewffy Arisztid, a dr. Cseh Károly részéről Tisza László és Nagy Lajos. A szokásos kibékítési kísérletek után kimérték a távolságot, 25 lépés distance, 5 lépés advance-szal, melyet azonban egyik fél sem vett igénybe. A párbajban a felek nem sérültek meg. A segédek ez ügyben következő nyilatkozatot adták ki a „Székely Nemzetben.” — A báró Splényi Ödön és dr. Cseh Károly urak között fennforgó becsületbeli ügy mai napon előtűnt elintéztetett. Maros-Szt.-Király, 1883. nov. 27-én. Tisza László s. k., Nagy Lajos s. k. — Dessewffy Kálmán, Dessewffy Arisztid.

— **A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főtanoda theol. dalkara** 1883. decz. 8-án a városház nagytermében néhai Mihályi Károly tanár emlékére állítandó sírkőre, fele részben saját alapja javára, atáczezal egybekötött hangversenyt rendez. — Műsor: I. szakasz. 1. „Talpra magyar” ifj. Sz. Nagy Károlytól, énekl. a theol. dalkar, zongorán kíséri Török Zelma kisasszony. — 2. „Magyar Rhapsodia Nro. XIV.” Lisztől, zongorán előadja Vincze Dánielné urhölgy. — 3. „Utóhang s vágy” Kreutzer-től Benedek Árpád ur vezetése alatt énekl. Finna Klára, Török Zelma, Veress Mari, Finna Giza, Lázár Irén, Vajna Janka kisasszonyok és Ferencz Samu, Juhász Izidor, Veress Károly, Bartha József, Csizsér Dániel, Péchi Árpád urak. — 4. „Szavaltat.” Előadja Krismanits Vilmosné urhölgy. — 5. „Olyan a te dalod” Hubertől, énekl. a theol. dalkar. II. szakasz. 1. „Hegedű szóló” előadja Benedek Árpád ur, zongorán kíséri Török Zelma kisasszony. — 2. „Sweizi népdalok” énekl. a I. sz. 3. szám alatt megnevezettek. — 3. „Te kedves szem” Lov. Lószéftől, előadja Nagy Árpád ur fuvalán, Schneider Frigyes ur hegedűn, Benedek Árpád ur gordonkán, zongorán kíséri Lázár Irén kisasszony. — 4. „A szabadságról” Mértytől énekl. a theol. dalkar. — A hangversenyt táncz követi. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. — A néhai Mihályi Károly sírkővére eddig begyűlt összeg takarékpénztárilag kezeltek. A sírkő a tavaszon fel fog állítani. — Kezdeté fél 8 órakor.

— **Tóvis község** fiatalága a jótékonykezélt iránti kegyeletnek adta jelét, midőn 1883. évi november hó 25-én Haab József vendéglős termében a r. cath. egyház iskola alapja javára tánczvizalmat rendezett, a közönség is sietett ez alkalommal a jótékonykezélt iránti kegyelet adóját leróni a mennyiben a fennit iskola alap javára 10 frt jövedelem fordított. A tánczmulatság melyen a nagyenyedi ifjuság is szép számban volt képviselve, igen kedélyes hangulatban folyt le, s a közönséget csakis a hajnalpír felhasadta birta készíteni a távozásra. A község szépei közül jelen voltak Boros Giza, Bíró Giza, Balló Ida, Jelen Otília, Jávorszki nővérek és Pál Ilka kisasszonyok, Székelyhidi Geróné, Pál Lászlóné és Szentgyörgyi úrnők stb. stb. (Egy jelen volt.)

— **Apró hírek a hét történetéből.** A budapesti műgyetem Trefort miniszter által fényes ünnepélyek között nyitattott meg. — Az országos kaszinóban ünnepélyesen leplezték le Széchenyi István arcképét, melyet gr. Zichy Jenő festetett. — Jókainé művésznoi jubileumát november 30-án nagy ovatiókkal ülte meg a művészvilág s a nagy közönség. — Gr. Kben Hídervári főispán horváth bánná nevezetett ki. — A Nagy-Enyeden építendő honvédlaktanya új tervei jóváhagyattak; az építési előkészületek a f. télen megtörténnek.

— **A keresztyének és zsidók közötti házasságra** vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház nagy többséggel elfogadta. A főrenyházban nagyszabású vita fog e felett fejlődni. A törvényjavaslat életbe lépte esetében előre gratulálhatunk Novák gyulafehérvári érdemes polgármesternek, ki valószínűleg legtöbb „stólát” fog kapni.

— **A cultur netovábja.** Az utakat és a városok utcáit — gondolta magában Buzer R. ur a Saale mellett Hallében Szászországban — mindenütt lótrágya diszteleníti. Ennek — füzte tovább eszméit — kettős hátránya van: prim) aesthetikai és egészségügyi szempontból káros a városokra és secundó ily módon roppant mennyiségű trágya megy a mezőgazdaságra nézve veszendőbe. Ezt nem lehet tovább tűrni! Neki fogott tehát többféle készülék feltalásához, melyek a jelzett baj ellen praeventiv eszközökül szolgáljanak. Tervét siker koronázta, mert már háromféle „trágyafogó”-nak elnevezett készülékre nyert a német birodalomban szabadalmat. Az egyik készülék egy csőből áll, mely a ló hátsó részéhez illő helyre erősítve annak nyugvó vagy mozgó állapotban kiadott trágyáját egy, a kocsis aljához erősített kis szekrénykébe vezeti. A második készülék egy börtáska, melylyel könnyen elgondolható módon ugyanezen czélt lehet elérni. A harmadik egy a kocsis rudjára alkalmazott tartály és ruganyos cső, melyek által szintén elérhető az intendált czél. A legszebb a dologban az, hogy a németek e találmányokat oly komolyan veszik, hogy pl. Oest. Landw. Wochenbl. legújabb számában az ily „trágyafogó” készülékekkel felszerelt lovak illusztrációját ajánló sorok kíséretében mutatja be olvasóinak. Mi csak annyit mondunk, hogy Magyarországon nem igen kapna a gazda kocsist az ily felszerelt fogatok mellé.

— **Petőfi ismeretlen költeményei.** Petőfi költeményeinek legközelebb a könyvpiacra kerülő új kiadása négy költeménnyel lesz gazdagabb. A „Fővárosi Lapok” közli e költeményeket. Mind a négyet Kovács Mihály turkevei ref. tanító küldte be az Athenaeumnak. Címök: Lehel, Almos vagyok és még sem alhatom... Távozik hát ifjuságom? és Ez a világ egy nagy koresma, jó áros... A három első Petőfi költeményeinek tizenhat ivre terjedő kéziratával Fazekas Lajos volt nagykörösi tanár ajándékozta 1858-ban a beklődőnek. E három költemény is azok közül való, melyeket a költő kihagyott költeményeiből; a negyedik: az „Ez a világ” kezdetű nincs az említett kéziratokban s csak később jutott, mint Petőfiének vélt költemény, a közlő birtokába.

— **„A császár gyorsabban segített!”** Ez a szó jár most szájról-szájra egy kis galicziai faluban, Zalozeczben. A kis község határát a nyáron borzasztó jegverés tette tönkre, e miatt a szegényebbek nagy nyomorba süllyedtek. Az ehezű családokat papjuk mennyei segítségével biztatta, de ez oly sokáig váratott magára, hogy a szegény emberek közel voltak a kétségbeeséshez. — Ekkor valaki a közgyűlésben azt tanácsolta nekik: intézzenek egy kérvényt a felséghez, tőle kérjenek segílyt. Ez meg is történt s pár nap múlva az 1000 frnyi segíly megis érkezett. — Azóta mondják Zalozeczben: „A császár gyorsabban segített!”

— **A telephon hátránya.** „Bámulatos az — mondá egy férj feleségének — hogy ezzel a csodálatos instrumentummal mi mindent lehet csinálni. Pl. a vasárnapi prédikációt e szobából hallgathatod a telephon segítségével; ne csináltassak összeköttetést a templommal.” — „Nekem nem kell a telephon, — válaszolt az asszonyka durczásan — ezen át senki sem látja meg új kalapomat!”

— **A cigaretté hazája.** Frank Cushing a zúnik országában (Amerika) 15 angol mérföldnyire Bardelotól több barlangra bukkant, a melyekben a történelem előtti időkben a zúnik ősei hoztak vallásos áldozatokat. A barlangokban sok érdekes reliquiákat találtak, oltárokat, nyi-

lakat s különösen sok cigarettát ezukornád és kukorica leveléből sodorva. A cigarettá épen úgy, mint a pipa hazája tehát Amerika.

— **A Magyar Háziasszony.** Az e czim alatt Budapesten megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, mely a magyar háziasszonyok országos egyesületének hivatalos közlönye, Csizsér-Ugróczy Ida asszony felelős szerkesztő vezetése mellett igen hasznos közlönye a gazdaszonyoknak. Tartalma változatos, tanulságos és érdekes. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr., egy hóra 50 kr. Előfizetheti legzélszerűben postautalvány által, ezimezve a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához Budapest, Váci-kört 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadó hivatalhoz ezekért — legzélszerűben levelező lappal — fordulnak.

— **Ujjonnan megjelent könyvek,** melyek Wokál János könyvtárusnál N.-Enyeden kaphatók. 1. Anyák könyve. Arany tanácsok anyák és házi asszonyok számára az élet minden viszonyai között, a tapasztalati élet nagy könyvéből tarlózta egy magyar anya, dús aranyozott kötésben. Ára 3 frt. — 2. Arany János összes munkái II. 1. 2. fele ára 3 frt 60 kr. 3. Arany János „Toldi szerelme” negyedik kiadás. Ára 2 frt. — 4. Goethe Faust. Fordította Dóczy Lajos. Ára 80 kr. — 5. Pogányság és kinyilatkoztatás. Vallástörténelmi tanulmányok. Dr. Fischer Engelbert után, fordította Jankovich Gyula. 1. füzet. Ára 1 frt. — 6. Szivek tolmácsa. Szerelmi levelező, tekintettel az élet minden viszonyára. Irta Cserjesz László. Ára köve 80 kr. — 7. Társalgó nélkülözhetlen vezető az élet különféle viszonyai közt és elmés mulattató kisebb és nagyobb társas összejöveteleknél. Ára 80 kr. — 8. Költemények prózában. Irta Turgenjeff, fordította Zempléni Gyula. Kötve ára 1 frt. — 9. Az ember őstörténete, nyomozva a magyar nyelvben. Legújabb felolvasások. Irta Balogh Dező. Ára 60 kr. — 10. Dal és beszély újabb lyrái költemények. Abel és Aranka. Jankó János rajzaival. Irta Vajda János. Ára 1 frt 40 kr. — 11. Szorgalom jutalom. Mulletató és tanulságos olvasmányok jó gyermekek számára. Irta Kaloesa Róza. Ára 2 frt.

FELELŐS SZERKESZTŐSEG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN. SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Sz. 4134—1883.

tkvi

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közlést tette, hogy a kir. kincstár végrehajtató 143 frt 13 kr tőke és ennek 1880 febr. 9-től járó 6% kamata, 4 frt 65 kr költség követelese kielégítése végett végrehajtást szenvedő Purera Kruziának a százcstanáli 478. számú telekjében A+ 1—12. rendszám alatt foglalt fekvéségei 310 forint kikialtási árban Szász-Osanád község előjárósági helyiségében 1883. évi december hó 13-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikialtási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikialtási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-jeltett árfolyammal számított, óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban a kikialtított kézhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 15 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbben az árverezés megállapított feltételei alóli telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Szász-Osanád község előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1883. szeptember 15-én.

Szentpáli,
kir. aljbíró.

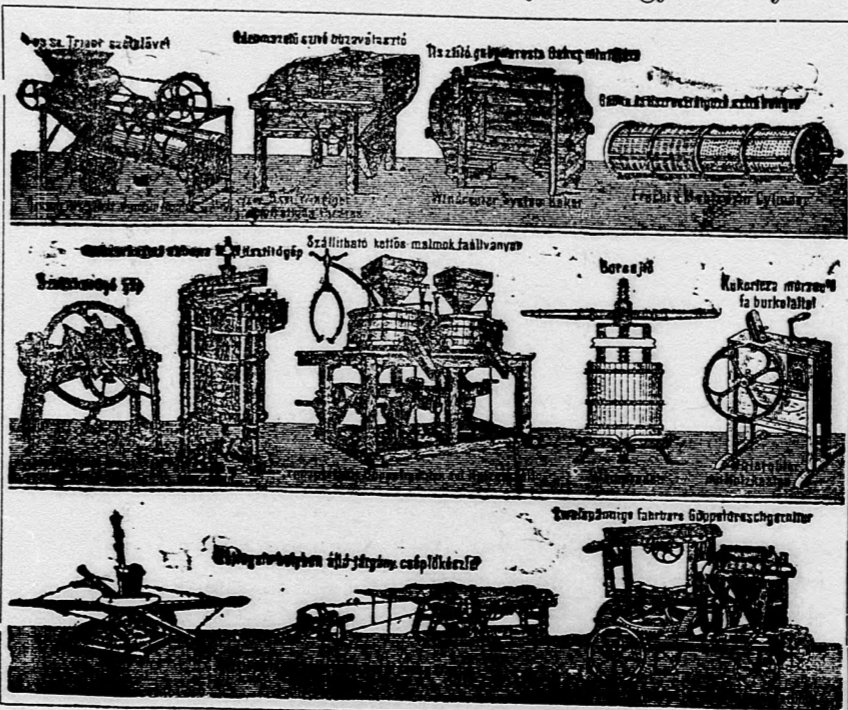
GUTJAHR és MÜLLER

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár

a Margit-híd közelében

ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdasági számára:

Járgány-csőgépek.
Szelelő rosták.
Kukorica morzsolók.
Szecekvágók.

Különlegességek malmok számára:

Duplamalmok.
Malom trieurhenger.
Gabona osztályozó-hengerek.
Koptató gépek.
Dara választó gépek.
Tararok.
Detacherok.

Malom alkatrészek

Transmissiók.
Szikkerkek.

Rostalemezek:

Csőgéprosták.
Liszthenger-szíták.
Koptató lemezek.
Ráspoly-lemezek stb.

25-25

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Raktár és eladási hely Nagy-Enyeden: BISZTRICSÁNY LAJOS úr vaskereskedésében.

Nyomatott Wokál János gyorsajtóján Nagy-Enyeden.